

Andrew Lang

Legendele Troiei și Greciei

Ediția a III-a

Traducere din limba engleză de LIA DECEI

CORINT JUNIOR

CUPRINS

Ulise, jefuitorul de cetăți

I. Copilăria lui Ulise	9
II. Viața oamenilor în vremea lui Ulise	13
III. Pețirea frumoasei Elena	17
IV. Răpirea Elenei	21
V. Victoriile troienilor	37
VI. Bătălie la corăbii	44
VII. Uciderea și răzbunarea lui Patrocle	50
VIII. Cruzimea lui Ahile și răscumpărarea lui Hector	58
IX. Cum a furat Ulise statuia care le purta noroc troienilor	61
X. Luptele cu amazoanele și cu Memnon. Moartea lui Ahile	70
XI. Ulise pornește pe mare în căutarea lui Neoptolem. Curajul lui Evripilos	82
XII. Uciderea lui Paris	89
XIII. Cum a născocit Ulise Calul troian	94
XIV. Sfârșitul Troiei și salvarea Elenei	98

Rătăcirile lui Ulise

- I. Uciderea lui Agamemnon și neazurile lui Ulise103
- II. Vrăjitoarea Circe, ținutul umbrelor și sirenele113
- III. Vâltoarea, monstrul marin și vitele lui Helios121
- IV. Telemah pleacă în căutarea tatălui său126
- V. Cum a scăpat Ulise de pe insula nimfei Calipso132
- VI. Ulise naufragiază în țara feacilor136
- VII. Cum a ajuns Ulise în țara lui și cum s-a preschimbat
în cerșetor145
- VIII. Ulise pătrunde în palatul lui deghizat în cerșetor152
- IX. Uciderea peșitorilor161
- X. Sfârșitul încercărilor lui Ulise166

Lâna de aur

- I. Fiicele norilor169
- II. În căutarea Lânii de aur176
- III. Cucerirea Lânii de aur186

Tezeu

I. Nunta Etrei	195
II. Copilăria lui Tezeu	199
III. Aventurile lui Tezeu	205
IV. Tezeu își găsește tatăl	218
V. Cretanii vin să ia tributul	224
VI. Tezeu în Creta	231
VII. Uciderea Minotaurului	238

Perseu

I. Danae este întemnițată	244
II. Jurământul lui Perseu	250
III. Perseu și Andromeda	267
IV. Perseu o răzbună pe Danae	272
Mic dicționar de personaje mitologice	276

ULISE, JEFUITORUL DE CETĂȚI

I

Copilăria lui Ulise

Cu mult timp în urmă, în Itaca, o insulă mică, stâncoasă, aflată nu departe de coasta apuseană a Greciei, trăia un rege, pe nume Laerte. Oamenii spuneau că Itaca „seamănă cu un scut așezat pe mare”, ceea ce ne poate duce cu gândul la o țară cu relief plat. Dar nu era așa. Pe vremea aceea, scuturile erau foarte mari și aveau în mijloc două umflături, cu o scobitură între ele. Itaca, văzută din larg, cu cele două piscuri ale sale, despărțite de o vale îngustă, arăta exact ca un scut. Relieful era foarte accidentat, iar cailor nu le pria deloc, așa că aici nimeni nu creștea cai. Pe atunci, oamenii se deplasau în care ușoare trase de doi cai; nu călăreau și nu luptau călare, ci se foloseau în acest scop de care. Însă Ulise, fiul lui Laerte, regele Itacăi, nu a luptat niciodată în car, pentru că nu avea unul, ci pe jos.

Cai nu existau în Itaca, dar erau multe vite. Tatăl lui Ulise avea oi și porci, iar pe dealuri și câmpii trăiau capre sălbatice, căprioare și iepuri. Marea era plină de pești de tot felul, pe care pescarii îi prindeau cu plasa sau undița.

Itaca era deci o insulă în care se putea trăi bine. Vara era lungă și iarna aproape nu exista; erau numai câteva săptămâni de vreme rece, după care rândunelele se întorceau, iar câmpiile arătau ca niște grădini, acoperite cum erau cu flori sălbatice — violete, crini, narcise

și trandafiri. Cu cerul albastru și marea de aceeași culoare, insula era un loc minunat. Pe țărmuri se înălțau temple¹, iar nimfele — un fel de zâne — aveau mici altare din piatră, acoperite cu tufe de trandafiri sălbatici.

În vecinătate, se aflau alte insule, încoronate de munți, întinzându-se, una lângă alta, către apus. În viața sa, Ulise a văzut multe țări bogate și multe cetăți, dar nu a încetat să iubească mica insulă Itaca, unde învățase să vâslească, să mânuiască o ambarcație cu pânze, să tragă cu arcul, să vâneze mistreții sau cerbii cu ajutorul câinilor.

Mama lui Ulise, Anticleea, era fiica regelui Autolicos, care trăia pe continent, la poalele Muntele Parnas. Regele Autolicos era un bărbat foarte viclean, un hoț desăvârșit — putea să fure perna de sub capul unui om —, dar se pare că nimeni nu îl ținea de rău pentru asta. Grecii aveau un zeu protector al hoților, Hermes, pe care Autolicos îl venera, iar oamenii îi apreciau viclesugurile și nu îl vorbeau de rău pentru lipsa lui de onestitate. Poate că se ținea de înșelăciuni doar ca să se amuze, dar oricum ar fi fost, Ulise a devenit la fel de iscusit ca bunicul său. Era cel mai curajos, dar și cel mai șiret dintre oameni. Spre deosebire de bunicul său însă, Ulise nu a furat niciodată nimic, cu o singură excepție, despre care vom vorbi: a furat de la dușmani, în vreme de război. Și-a dovedit agerimea minții inventând diverse strategeme în luptă și în multe alte împrejurări, cum ar fi cea în care a scăpat de ciclopul mîncători de oameni.

La puțină vreme după nașterea lui Ulise, bunicul său a venit în Itaca, să-i viziteze pe părinții micuțului. Erau la masă când doica aduse copilul și-l așeză pe genunchii lui Autolicos, spunându-i:

— Trebuie să alegi un nume pentru nepotul tău, căci este un copil dorit.

¹ În Antichitate, templele erau vopsite în culori vii. Din cauza intemperiilor, culorile s-au șters — de aceea, astăzi templele grecești sunt albe (n.tr.).

— Acum sunt foarte supărat pe mulți bărbați și femei din lumea asta, a zis Autolicos. Fie ca acest copil să se numească Odiseu, care înseamnă în grecește „cel supărat”, „cel mânios”.

Poporul i-a spus Odiseu. Cu timpul, numele i-a fost schimbat în Ulise — și așa îi vom spune și noi.

Nu știm prea multe despre copilăria lui Ulise, ci doar că obișnuia să alerge prin grădină pe lângă tatăl său, punând întrebări și cerând să aibă pomi cu multe fructe „numai pentru el”. Era foarte răsfățat, fiind singur la părinți, așa că tatăl său i-a dat treisprezece peri și patruzeci de smochini și i-a promis cincizeci de rânduri de viță-de-vie, pline cu ciorechini de struguri. Putea să mănânce fructe oricând, fără să ceară voie nimănui, așa că nu era ispitit să le fure, ca bunicul său.

Când îi dăduse numele, Autolicos spusese că Ulise va trebui să vină să stea cu el când va crește mai mare și că atunci va primi daruri minunate. Ulise aflase de făgăduiala bunicului său. Când a ajuns la vârsta potrivită, a călătorit pe mare, cu o corabie, apoi pe uscat, într-un car, și a ajuns la curtea acestuia, lângă Muntele Parnas, unde a fost primit cu brațele deschise. A doua zi, dis-de-dimineată, a plecat, împreună cu unchii și verii săi, să vâneze un mistreț fioros. Probabil că Ulise și-a luat cu el și câinele, pe Argos, cel mai bun copoi, despre care vom mai auzi, mult mai târziu, deoarece câinele a trăit până la adânci bătrâneți.

Curând, copoiul a luat urma mistrețului. În spatele lor veneau bărbații, cu sulite în mâini, cu Ulise în frunte, căci era deja cel mai bun alergător din Elada.

A dat peste un vier mare, care dormea ascuns într-un desis de crengi și ferigi, o văgăună întunecoasă, în care nici soarele, nici ploaia nu pătrundeau vreodată. Strigătele oamenilor și lătrăturile câinilor l-au trezit pe mistreț. Acesta sări, cu părul zbârlit pe spate, cu ochii aruncând flăcări. Ulise se năpusti asupra fiarei, cu sulita ridicată pentru a lovi, însă mistrețul a fost mai rapid și-a rupt-o la fugă, trecând

pe lângă el și sfâșiindu-i coapsa. Colțul nu nimeri însă osul, iar Ulise reuși să-și arunce sulița ascuțită în grumazul fiarei. Arma pătrunse adânc. Mistrețul scoase un răcnet și căzu mort.

Rana lui Ulise a fost oblojită cu grijă și unchii săi au rostit un descântec, așa cum au rostit, probabil, soldații francezi atunci când o săgeată a străpuns umărul Ioanei d'Arc, în timpul asediului orașului Orléans. Sângele încetă să mai curgă și nu peste mult timp rana lui Ulise s-a vindecat. Toți și-au dat seama că va fi un bun războinic și i-au făcut daruri minunate.

Când s-a întors acasă, le-a povestit totul părinților și doicii lui, Euricleea, și le-a arătat cicatricea lungă și albă de deasupra genunchiului stâng; vom mai auzi despre aceasta după mulți, mulți ani.

